

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 8
“ก้าวข้ามขอบเขตความรู้สู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างยั่งยืน”
วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาไทย Academic Management in the Digital Era of Thai Educational Institutions

สุนันท์ นาคลำพา
โรงเรียนวัดรางบัวทอง (สุวรรณภูมิวิทยา)
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2

บทคัดย่อ

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาไทย ที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยที่รวดเร็ว อาศัยการจัดระบบนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อให้การส่งถ่ายงานบริหารวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมต่อข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งกล่าวถึงข้อมูลความหมายของการบริหารงานวิชาการ ความสำคัญของงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล และการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาของไทย ดังนั้นการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาไทย จึงต้องใช้กระบวนการความรู้จากการบริหารจัดการระบบโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้เป็นรูปธรรมและสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ยุคดิจิทัล, การบริหารในสถานศึกษา

Abstract

Academic administration in the digital age of Thai educational institutions that are changing rapidly requires organizing an educational innovation system to make the transfer of academic administration work efficient and to be able to link data quickly. It will discuss the meaning of academic administration, the importance of academic work, academic administration in the digital age, and academic administration in the digital age that will be implemented in Thai educational institutions. Therefore, academic administration in the digital age of Thai educational institutions must use the knowledge process from system allocation using technology to participate in the management to be tangible and to be used effectively.

Keywords: Academic management, Digital era, management in educational institutions.

บทนำ

การศึกษาในยุคปัจจุบันนี้ พบปัจจัยต่างๆที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการระบบการศึกษา สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ที่ยังคงมีความต่อเนื่องของการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามวิวัฒนาการทางสังคมผ่านแปรตามดัชนี การจัดการระบบการศึกษาจึงต้องอาศัยการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ดิจิทัล (พ.ศ.2566 - 2570) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสังคมไทยนั้น มีการปรับตัวในปัจจุบัน

อย่างเห็นได้ชัดจน สำหรับการเข้าถึงระบบการศึกษา จากรายได้ของประชาชนที่มีมากขึ้น เศรษฐกิจขับเคลื่อนตามนโยบายและแผน จากการพัฒนาทุนทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพเป็นความท้าทายที่สำคัญของไทยมาโดยตลอดจากระบบและคุณภาพการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำจากรายงานขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา จากการทำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนอายุ 15 ปี ทั่วโลกพบว่านักเรียนไทยร้อยละ 59.5 อยู่ในกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและมีนักเรียนไทยเพียงร้อยละ 0.18 ที่ทำคะแนนได้ในระดับสูงกว่าค่ามาตรฐาน ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการศึกษาและตลาดแรงงาน ที่มีแนวโน้มความต้องการ ความรอบรู้ด้านดิจิทัล การจัดการข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ โค้ดดิ้ง รวมไปถึงทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ แนวโน้มประชากรลดน้อยลง จึงเป็นโอกาสที่จะยกระดับการศึกษาขึ้นมาโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการบริหารจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยี (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ซึ่งนโยบาย การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 - 2569 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยอย่างเต็มกำลังความสามารถ รัฐบาลจะส่งเสริมการเกิดและการเติบโตอย่างมีคุณภาพของเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบ นอกโรงเรียน ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุน ตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน ลดภาระและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ (ราชกิจจานุเบกษา 2567) การบริหารงานวิชาการเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความรู้ วิธีการตามหลักการและทฤษฎี ลงสู่การปฏิบัติ แก้ไขปรับปรุงในการบริหารงาน การเรียนรู้ที่สำคัญคือการจัดการระบบการเรียนรู้ที่ทันยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง นั่นคือการใช้เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนในการขับเคลื่อนการศึกษาของไทย ให้มีความทัดเทียมกับต่างประเทศโดยเริ่มใช้เทคโนโลยีการสอนแบบผสมผสาน จากโรงเรียนนำร่องไปสู่การใช้โดยภาครวมของประเทศ เห็นได้จากสถานการณ์โควิด 19 ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส ลดอัตราการสัมผัสเชื้อโรค โดยการรั่วซึมป้องกันและการกักกัน คัดแยกผู้ป่วย การปิดสถานศึกษาตามเหตุจำเป็นในแผนเผชิญเหตุของสถานศึกษา ทำให้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการนำมาใช้ต่อการจัดการเรียนมากขึ้น จึงมีการพัฒนาระบบจนสามารถนำไปใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ประมวลผลข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

Forest and Kinser (2002) การบริหารวิชาการ หมายถึง งานที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการสอนและการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) การบริหารวิชาการ หมายถึง กิจกรรมในสถานศึกษา การปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการ จัดกิจกรรมทุกอย่างทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพเกิด ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565) การบริหาร หมายถึง การดำเนินการของผู้นำองค์กรในการวางแผน (Plan) การดำเนินการต่างๆขององค์กร จากนั้นจึงนำแผนดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ด้วยการ จัดองค์กร การนำองค์กร การประสานงาน และประเมินผล (Evaluation) เพื่อนำผลสะท้อนการดำเนินงานไป ปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาร่วมกันของคนในองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

สรุปการบริหารงานวิชาการนั้นหมายถึง งานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงในทุกระดับการศึกษา ใช้การพัฒนาหลักสูตรโดยการวางแผน ออกแบบหลักสูตรในสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จัดการเรียนรู้กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ส่งผลให้มีระบบการวัดประเมินผลอย่างเป็นธรรม ยังส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ทักษะที่ทันสมัย สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ประกอบด้วย 1) งานวิชาการเป็นงานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม เจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุขในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นผู้มีคุณค่าในสังคม 2) งานวิชาการเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เมื่อโรงเรียนมีงานวิชาการมาก ปริมาณงานด้านอื่นๆ ย่อมมีมากตามไปด้วย 3) งานวิชาการเป็นเครื่องกำหนดการจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ จัดให้ตามสัดส่วนของปริมาณงานของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปริมาณงานด้านวิชาการ 4) งานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน การพิจารณาคุณภาพของโรงเรียนต้องอาศัยงานทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการอันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารวิชาการ ผลสำเร็จของครูทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 5) งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูร่วมมือในการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนอยู่เสมอ

กนกอร สมปราชาญ์ (2562) กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จัดการโครงสร้างของเนื้อหาวิชาและมวลประสบการณ์ต่างๆ ที่กำหนดได้ศึกษาความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ มีกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์ตนเอง การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการกำหนดหลักสูตร บูรณาการนวัตกรรมที่เน้นการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ กำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การวิจัยในชั้นเรียน แจ้งผลการประเมินและพัฒนาให้ทุกฝ่าย

สรุปความสำคัญของงานวิชาการ คือ การพัฒนาคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในสังคม มีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและการทำงาน ต่อผลให้คุณภาพผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาบุคลากรให้มีความทำงานเป็นทีม พัฒนาโรงเรียนเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามที่ตั้งไว้

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ก้าวอย่างรวดเร็วนี้ ไม่อาจมองข้ามการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการสร้างสรรค์งาน ให้เกิดประสิทธิภาพของงานที่ดี การออกแบบพัฒนานวัตกรรมจากผู้บริหารสถานศึกษา สู่นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ครู ส่งผลต่อนวัตกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ให้สามารถสนับสนุนและกระตุ้นการทำงานอย่างเป็นระบบ ทำให้มีการใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย ตอบโจทย์การเรียน ระบบการทำงาน การเชื่อมโยงข้อมูลไปยังทุกหน่วยพื้นที่ เหมาะกับคุณลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จัดทำการศึกษาการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2566 พบว่า มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 58.1 ล้านคน (ร้อยละ 88.4) ใช้โทรศัพท์มือถือ 62.5 ล้านคน (ร้อยละ 95.0) และมีโทรศัพท์มือถือ 57.9 ล้านคน (ร้อยละ 88.0) เมื่อพิจารณาผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นรายภาคนั้น ช่วงปี 2562-2566 พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกภาค ซึ่งในปี 2566 กรุงเทพมหานครมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด ร้อยละ 95.5 รองลงมาคือภาคกลาง ร้อยละ 90.6 ส่วนภาคที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่ำที่สุด คือภาคเหนือ ร้อยละ 81.6 ได้มีการสำรวจการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล ซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือนปี 2566 (ไตรมาส2) มีการสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลของประชาชนอายุ 50 ปี ในเรื่องปัญหาและอุปสรรคที่พบ การประสพภัยจากการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล จากผลสำรวจพบว่า มีจำนวนประชาชนอายุ 50 ปีขึ้นไป ทั้งสิ้นประมาณ 24.5 ล้านคน ในจำนวนนี้มีผู้ใช้อุปกรณ์ดิจิทัล 18.6 ล้านคน (ร้อยละ 76.7) การพบปัญหาและอุปสรรคนั้น ส่วนใหญ่ไม่เคยพัฒนาทักษะดิจิทัลผ่านระบบออนไลน์ ร้อยละ 78.2 รองลงมา คือ ไม่พบอุปสรรคร้อยละ 14.1 และพบอุปสรรคในการพัฒนาทักษะดิจิทัลผ่านระบบออนไลน์ร้อยละ 7.7 วิเคราะห์ตามพบอุปสรรคในการพัฒนาทักษะดิจิทัลผ่านระบบออนไลน์ คือ ไม่รู้วิธีการใช้งานหรือไม่เข้าใจเมนูคำสั่งที่เป็นภาษาอังกฤษร้อยละ 2.8 เครือข่ายมีปัญหา ร้อยละ 1.6 และไม่มั่นใจในความปลอดภัยในการใช้งานและภัยออนไลน์ต่างๆร้อยละ 1.2

ในปัจจุบันนี้ ด้วยความรวดเร็วของเทคโนโลยีทำให้คนส่วนใหญ่ใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตทั้งในแง่ของการทำงานและการใช้ชีวิตประจำวัน ยุคการศึกษา 4.0 ที่รัฐบาลที่เน้นขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยด้วยนวัตกรรม ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก ผู้เรียนจะต้องอยู่ในยุคดิจิทัล การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลและเทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนรู้ต่างๆ มีการสร้างแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น เว็บไซต์, Google Dive, Line, โปรแกรมต่างๆที่สามารถรองรับการทำงานในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างชุดเทคโนโลยีสำหรับหน่วยงานรัฐ หรือชุดบริการและโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลทั่วไป เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มพื้นฐานที่หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้งานร่วมกันได้ การพัฒนามาตรฐานร่วม การพัฒนาแอปพลิเคชัน การใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์โอเพนซอร์ส (Open Source) ในกรณีประเทศไทยได้มีการพัฒนาระบบคลาวด์กลางภาครัฐ (Government Data Center and Cloud service :GDCC) ที่นอกจากจะให้บริการโครงสร้างพื้นฐานคลาวด์ ยังมีบริการเสริมอื่นๆ เช่น AI IoT และข้อมูลเปิด (Open Data) สำหรับหน่วยงานภาครัฐนำไปประยุกต์ใช้ต่อยอดพัฒนาบริการได้ และมีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัลหรือ Thailand Digital Government Academy (TDGA) ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้บริการวิชาการและจัดอบรมเพื่อยกระดับทักษะความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อรองรับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งส่งเสริมการใช้นวัตกรรมดิจิทัลสู่หน่วยงานท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐ จำเป็นต้องพัฒนาทักษะความรู้ด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมศักยภาพและวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแก่บุคลากรของรัฐ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมายที่ชัดเจน กำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู เพราะเป้าหมายสำคัญคือผู้เรียน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทภาวะผู้นำในการนำและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ กนกอร สมปราษฎย์ (2560) อ่างถึงใน ผศ.ดร.ดาวรุวรรณ ถวิลการ (2564) ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ ภาวะผู้นำพัฒนามาจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformation Leadership) ผู้นำที่มุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครู ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของผู้เรียน อิทธิพลต่อพฤติกรรมของครู มี 3 ประการ ได้แก่ การจัดทำพันธกิจของสถานศึกษา การบริหาร

จัดการการเรียนการสอนและส่งเสริมบรรยากาศของสถานศึกษา การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การนิเทศและประเมินครูประสานงานโครงการการพัฒนาบุคลากรและการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนครู การพัฒนาสถานศึกษา การส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จแก่ผู้เรียนทุกคน โดยการสนับสนุน รักษาและคงสภาพวัฒนธรรมสถานศึกษาและโครงการการเรียนการสอนที่ยังมีผลต่อการเรียนของผู้เรียนและความก้าวหน้าทางอาชีพครู ภาวดี อนันต์นาวี (2561) อ่างถึงใน ผศ.ดร.ดาวรุวรรณ ถวิลการ (2564)

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) กล่าวถึงการบริหารจัดการเรียนรู้ 6 ส่วนด้วยกันดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยในการพัฒนาหลักสูตรนี้จะต้องมีความสร้างสรรค์และเป็นเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับบริบทโลกยุคดิจิทัล 2. การจัดการเรียนรู้ มุ่งพัฒนา 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ความรู้หรือองค์ความรู้จะต้องบูรณาการเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ส่วนที่ 2 ทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคตมีความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ ส่วนที่ 3 คุณธรรม ความมีคุณธรรมจริยธรรมลดลง เมื่อเทคโนโลยีเข้ามาจำเป็นต้องมีคุณธรรมและรู้เท่าทันสื่อ 3. การพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้หรือห้องเรียนกลับด้านและส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพ กลายเป็นสื่อและนวัตกรรม 4. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับชุมชนหน่วยงาน องค์กรต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่จะมาสนับสนุนการศึกษาให้กว้างขึ้น 6. อื่นๆตามบริบทของสถานศึกษา

สมาน อัครภูมิ (2551) การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้พันธกิจการบริหารด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายดังนี้ 1. วางแผนงานวิชาการ 2. การพัฒนาหลักสูตร 3. การจัดการเรียนการสอน 4. การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน และ 5. การประเมินผลงานวิชาการ

สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลนั้น ต้องใช้กระบวนการบริหารที่ยึดรูปแบบงานวิชาการเป็นหลักและนำเทคโนโลยีเข้ามาเสริมกระบวนการวิชาการให้เต็มรูปแบบ ตั้งแต่กระบวนการวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร สู่การจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน โดยใช้กระบวนการนิเทศติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยและมีการประเมินเชิงประจักษ์

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาของไทย

การบริหารงานวิชาการถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มีการวางแผนทางเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีการวางแผนการตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนัก เห็นความสำคัญและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในการยกระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นผู้นำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการเรียนรู้ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมพัฒนาครู ให้มีวิสัยทัศน์ ตระหนัก เห็นความสำคัญและมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการบริหารจัดการการศึกษาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการที่ทันสมัย สงบ อินทรมณี (2562) อ่างถึงใน ผศ.ดร.ดาวรุวรรณ ถวิลการ (2564) โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างโอกาสทางสังคม สร้างความเท่าเทียมกันและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง

และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน จากผลการวิจัยของ จุฬาลักษณ์ ยอดยิ่งและคณะ (2566) กล่าวถึงกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมสำหรับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่มีความเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มี 3 กลยุทธ์ได้แก่ กลยุทธ์หลักที่ 1 การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัลของนักเรียนในสถานศึกษาเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ กลยุทธ์ที่ 2 ที่จำเป็นต้องนำความเจริญก้าวหน้าของนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และ กลยุทธ์ที่ 3 การวัดประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญ ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายสถานศึกษาที่กำหนดไว้

บทสรุป

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาไทย จากการศึกษาพบว่าการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สร้างนโยบายเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้มีแบบแผนแนวทางที่ก้าวทันยุคเทคโนโลยี 4.0 ที่กำลังมีระบบของ AI เข้ามาในกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเต็มตัว ซึ่งสื่อการเรียนการสอนในปัจจุบันสามารถนำ AI เข้ามาช่วยสร้างสื่อการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการนิเทศติดตามผลทางวิชาการได้อย่างดี แต่ควรคำนึงถึงการตัดสินใจของระบบที่ ต้องมีการคัดกรองข้อมูลอีกครั้งเพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับไม่ผิดพลาด ด้วยระบบเทคโนโลยีมีทั้งข้อดีและข้อเสีย จะเห็นได้ว่าบริบทการศึกษาของไทยเริ่มเข้าสู่การเรียนรู้แบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จึงมีการพัฒนาแอปพลิเคชันไม่ว่าจะเป็น Line Facebook Google Meet, ZOOM เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา Anywhere Anytime ให้นักเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงตลอดจน รักขานโยบายของตนเองในการใช้ชีวิตแบบวิถีใหม่ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีการใช้งานมากขึ้น ภาคการศึกษาเข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการนำไปใช้งานในองค์กร มีการเก็บข้อมูลบนเว็บไซต์ที่เป็นฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ง่ายต่อการสืบค้นประหยัดเวลา แต่องค์กรจะมีการสร้างระบบของหน่วยงานตนเองและหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลอยู่ตลอดเวลาของการทำงาน และปรับปรุงประเมินผลการใช้เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เห็นถึงปัญหาและพร้อมแก้ไขทันที การศึกษาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาไทย เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เทคโนโลยีอย่างเต็มรูปแบบในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชาญ์. (2562). ภาวะผู้นำกับคุณภาพสถานศึกษา. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2566). แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์กรมหาชน สพร.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2564). ภาวะผู้นำกับการบริหารการเปลี่ยนแปลง. (พิมพ์ครั้งที่ 1). เลย: สำรวการพิมพ์บ้านใหม่.

- จุฬาลักษณ์ ยอดอึ้ง,สุภาพผู้รุ่งเรืองและศิริ ถีอาสนา. (2566). กลยุทธ์การบริหารตามแนวคิดความเป็นพลเมืองดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา.
วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ 51(ฉบับที่1).
- ดาวรุกรรณ ถวิลการ. (2564). ภาวะผู้นำดิจิทัล (พิมพ์ครั้งที่2). ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน.
(พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2567). สรุปผลที่สำคัญการสำรวจ
การมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ.2566. กองสถิติพยากรณ์สำนักงาน
สถิติแห่งชาติ.
- สมาน อัสวภูมิ. (2551). การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
อุบลราชธานี: หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.
- อาลิตา กาญจนวราธร.(2566). กลยุทธ์การบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาในฐานวิถีชีวิตใหม่.
วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- James J.F.Forest and Kevin Kinser, Higher, Education in the United States: An Encyclopedia
(Oxford: ABC-CLIO.2002). 1